

[Lysholm Christensen]

hjælper dem, der har hjælp behov, så de kan komme ud af erhvervet på en anstændig måde.

Derfor er det også en overvejelse værd, om der burde være et par ventiler i loven, så man kunne tage højde for nogle specielle situationer. Jeg tænker f.eks. på den situation, der kunne opstå, hvis en landmand et par år har været på førtidspension og hans hustru driver virksomheden videre. De vil formentlig ikke kunne komme ind under ordningen, som den er strikket sammen nu. Endvidere er der hele problematikken med hensyn til de medhjælpende hustruer osv. Jeg efterlyser altså nogle ventiler, som måske kunne løse nogle specielle problemer.

Forslaget indebærer en ændring af landbrugsloven, og det medvirker vi også gerne til. Det er altså alt i alt et godt forslag, som vi kan støtte, og vi ser frem til et konstruktivt arbejde i udvalget, hvor vi kan få afklaret de spørgsmål, der er blevet stillet her i dagens debat.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Jeg vil gerne takke ordførerne for deres alt-overvejende meget positive modtagelse af dette forslag. Jeg kan gøre SF's ordfører, fru Birthe Hansen, opmærksom på, at det foreliggende forslag først og fremmest er et strukturpolitisk forslag, der skal forbedre strukturen i erhvervet, så de, der bliver tilbage i erhvervet, får bedre muligheder for at klare sig. Det gør vi altså, samtidig med at vi giver nogle mulighed for at komme ud på en måde, som de forhåbentlig får glæde af. Forslaget har således et strukturpolitisk sigte, og det er også derfor, EF vil være med til at finansiere det.

Mange af de spørgsmål, der er blevet stillet, har mere teknisk karakter og egner sig derfor bedre til at blive behandlet i udvalget. Der er bl.a. rejst spørgsmålet om de ti hektarer. I forordningen kræves det, at der sker en væsentlig forøgelse, og om det dermed er tilfældet, kan man selvfølgelig altid diskutere, men dette og andre spørgsmål kan vi jo tage op under udvalgsarbejdet.

Det er forudset, at der sker en ændring i landbrugsloven, og det kan også godt være, at landbrugsloven bliver foreslået ændret mere generelt. Så vidt jeg husker, udtalte den tidligere statsminister, at der jo var grænser for, hvor lang tid forlig eksisterede, men jeg vil gerne sige, at jeg agter at invitere alle Folketingets partier til en forhandling om forslag til eventu-

elle ændringer i landbrugsloven, og de kan gå både i den ene og i den anden retning; bl.a. er vi jo enige om, at der skal ske en stramning, når det drejer sig om det begreb, man kalder »bygge sig til jord«, og det er landbrugsorganisationerne i øvrigt også enige om.

Men tak for en generelt meget positiv modtagelse af forslaget.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Jeg vil gerne stille et kort spørgsmål, nemlig følgende: Indebærer EF's tilslutning et forbud imod en maksimumsgrænse og ikke imod en minimumsgrænse?

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Det vil jeg afklare under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme.

Af landbrugsministeren (Bjørn Westh).

(Fremsat 13/10 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ilse Hansen (S):

I forbindelse med, at der den 6. april i år blev indgået den føromtaltede aftale mellem landbrugsministeren og landbrugets organisationer vedrørende bl.a. den nu overståede første behandling af ophørstøtteordningen til

[Ilse Hansen]

jordbrugere over 55 år, ser jeg landbrugsministerens forslag om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme som en naturlig opfølgning heraf.

Jeg ser endvidere forslaget som en administrativ forenkling i jordfordelingssager, så frijord bl.a. i forbindelse med ophørsstøtten hurtigt og enkelt kan blive fordelt til andre, stadig væk aktive landmænd, sådan at de får bedre mulighed for en mere bæredygtig bedrift.

Den hidtil benyttede sagsprocedure i forbindelse med jordfordeling har vist sig ikke at være særlig anvendelig i tilfælde, hvor der er få ejendomme involveret, da sagsproceduren her er mere velegnet til jordfordeling, hvor der gennemsnitligt er 50 ejendomme involveret, og sagsbehandlingen er samtidig meget omstændelig og dermed også langsommelig.

Forslaget bygger derfor på en større fleksibilitet, således at der bliver mulighed for at gennemføre jordfordelingssager ned i helt små enheder – nærmere betegnet i størrelsesordenen mellem 5 og 10 ejendomme – samt en sagsbehandling, der bliver meget hurtigere end den nugældende. Med henblik på en bedre og mere hensigtsmæssig udnyttelse af landbrugsjorden går udviklingen i retning af flere og mindre sager. Også set i relation til ophørsstøtten er det vigtigt, at de landmænd, der søger om ophørsstøtte, får et hurtigt svar på, om det overhovedet kan lade sig gøre at afhænde jorden.

Ud over at forslaget giver øgede og forenklede muligheder for at få en bedre landbrugsmæssig struktur, hvor færdslen mellem ejendommene og den tilhørende jord formindskes, giver forslaget også en bedre erhvervmæssig udnyttelse for den enkelte landmand.

Da det har vist sig, at den i 1990 indførte brugerbetaling på 5 pct. af jordværdien for omlagte arealer har afholdt ejere af jord med høj værdi fra at deltage i jordfordeling, foreslås det endvidere, at der fastsættes et maksimumsbeløb på 1.500 kr. pr. ha, svarende til en jordværdi på 30.000 kr. pr. ha. Fastsættelsen af et maksimumsbeløb har til formål at fastholde et incitament til at indgå i en jordfordeling, hvor gennemsnitsprisen er højere end de 30.000 kr. Forslaget om maksimumsbeløbet kan således også være til gavn for et bedre planlægningsmæssigt hensyn, hvor vi også kan få de miljømæssige hensyn med ind i billedet.

Vi kan således i Socialdemokratiet gå ind for forslaget, som det foreligger.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Den konservative ordfører i denne sag, hr. Rønholt, kan desværre ikke være til stede, men jeg skal på hans vegne tilkendegive, at Det Konservative Folkeparti kan støtte det foreliggende forslag.

Forslaget er jo inspireret af lovforslag nr. L 26, som vi netop har behandlet. Vi bidrager gerne til en hensigtsmæssig fordeling af arealer, der frigøres i forbindelse med ophørsordning for jordbrugere. Jeg skal dog som en sidebemærkning anmode landbrugsministeren om ikke at spørge mig hvordan.

Det undrer os dog, at ministeren ikke har kunnet finde kompenserende besparelser til at dække merudgifterne ved forslaget, men sådanne bogholderimæssige synspunkter ligger åbenbart regeringen fjernt.

Vi kan imidlertid medvirke til, at forslaget gennemføres, og jo også dermed til at prøve at finde den angivne finansiering.

Mejdahl (V):

Det foreliggende lovforslag hænger jo nøje sammen med det foregående punkt på dagsordenen og er i øvrigt en opfølgning af 6. april-aftalen imellem regeringen og landbrugsorganisationerne – for øvrigt et af de gode elementer i aftalen.

Som praktisk landmand ved jeg, hvor vigtigt det er at have en hensigtsmæssig arrondering på sine arealer, ikke mindst når der er en animalsk produktion på bedriften. Derfor var det også en speciel oplevelse at se en bedrift på Landbrugs- og Fiskeriudvalgets tur til Spanien og Portugal, hvor jorden på ca. 30 hektar var fordelt på 68 lodder. Da tænkte jeg på vore muligheder for jordfordeling herhjemme.

Den lovændring, som landbrugsministeren her lægger op til, giver mulighed for en forenklet og smidigere procedure i visse mindre jordfordelingssager. Det er en ændring, som Venstre kan støtte.

Jeg har formuleret en række spørgsmål for at få afdækket nogle tekniske problemer i lovforslaget, og dem stiller jeg i udvalget. Forudsat at vi får nogle tilfredsstillende svar, skal jeg på Venstres vegne give tilsagn om en omhyggelig udvalgsbehandling med henblik på en hurtig vedtagelse her i Folketinget.

Birthe Hansen (SF):

Da de andre ordførere allerede har nævnt et par gange, at dette forslag er et følgeforslag af det foregående, lovforslag nr. L 26, og da det jo ikke er så mange minutter siden, jeg bekendtgjorde, at vores stillingtagen til lovforslag nr. L 26 ville afhænge af udvalgsarbejdet, skal jeg bare kort sige, at vores stillingtagen også til dette forslag vil afhænge af udvalgsarbejdet.

Niels Højland (FP):

Jordfordelingen imellem landejendomme må og skal være et privat anliggende mellem de enkelte landmænd, og som krav må i hvert fald kunne stilles, at den form for virksomhed skal være selvfinansierende. De omkostninger, der måtte være i forbindelse med jordfordeling, må og skal kunne dækkes af de implicerede parter; hvem skal ellers gøre det? Svaret er næsten givet på forhånd: Det er som sædvanlig skatteyderne, altså alle, som ikke har en større interesse i eller fordel af en jordfordeling mellem enkelte landmænd eller mellem det offentlige og landmændene.

Som det også er sagt tidligere, er der selvfølgelig fordele ved jordfordelinger, der kan være fornuftige nok, men der skal bare være nogle overordnede retningslinjer. Efterhånden er det jo blevet sådan her i Danmark, at staten skal blande sig i alt, også mindre jordfordelingssager. Det kan ikke være livsnødvendigt, at Folketinget og skatteyderne skal blandes ind i jordfordeling. Jeg er enig i, at Folketinget skal vedtage nogle rammer for jordfordeling. Men de omkostninger, dette medfører, skal afholdes af de involverede parter, og det skal ikke være så omfattende, som der er lagt op til i forslaget.

Som det kan forstås, vil det nok være svært for Fremskridtspartiet at støtte forslaget i dets nuværende skikkelse.

Addi Andersen (CD):

Dette lovforslag finder Centrum-Demokraterne er nyttigt set i lyset af lovforslaget om ophørsstøtte, som vil medføre, at der fremkommer en betydelig mængde ledige arealer. Det er disse arealer, der først og fremmest tænkes på, når der tales om en styrkelse af jordfordelingsindsatsen og en løsning på de arronderingsproblemer, der opstår som følge af strukturløslægningen i forbindelse med ophørsordningen.

CD er enig i, at jordfordelingen bliver gjort mere fleksibel og sagsforløbet hurtigere bl.a. ved at gennemføre sager med helt ned til 5-10 deltagende ejendomme, når der er tale om mindre sager, og 15-25 ejendomme, når der deltager 2-3 ophørsansøgere, i modsætning til den nugældende ordning med gennemsnitlig 50 deltagende ejendomme.

CD støtter lovforslaget, som vi vil medvirke til får en hurtig behandling under udvalgsarbejdet.

Hans Larsen-Ledet (RV):

Som vi fra radikal side allerede har sagt ved behandlingen af lovforslag nr. L 26, ser vi meget positivt på jordfordelingsprincippet.

Det foreliggende forslag indebærer mulighed for, at der kan laves minijordfordelinger. Jorden fra såkaldte ophørsejendomme vil i mange tilfælde kunne sætte nogle jordbevægelser i gang, som kan resultere i, at de implicerede, måske to, tre, fire ejendomme, vil fremstå med et meget bedre og et meget mere hensigtsmæssigt jordtilliggende, end de havde i forvejen.

Jeg synes, der er grund til at påskønne, at landbrugsministeren følger ophørsforslaget op med et jordfordelingsforslag.

Det Radikale Venstre støtter forslaget, og vi giver tilsagn om at medvirke til et positivt udvalgsarbejde.

Lysholm Christensen (KRF):

En ændring af loven om jordfordeling mellem landejendomme er nødvendig af flere grunde. For det første er det en naturlig følge af det lovforslag om ophørsordningen, vi lige har behandlet, desuden er der brug for en bedre arrondering, bl.a. af produktionsøkonomiske grunde. Endelig er der nogle transportmæssige problemer, som kan løses ad denne vej. Der er altså flere grunde til, at det er en god idé at få ændret loven om jordfordeling, således at der bliver nogle mere smidige ordninger i forbindelse med jordfordelingen.

Der er lagt op til en forenklet sagsprocedure, og hvem kan være uenig i den hensigt? Det er vist et godt formål i forbindelse med mange lovforslag, at man tilstræber en forenklet sagsprocedure.

Alt i alt er det et udmærket forslag, som vi kan støtte, og vi kan tilsige en positiv medvirken til en hurtig sagsbehandling i udvalget.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Jeg vil blot takke for den meget positive modtagelse, dette lovforslag har fået. Jeg lægger selv meget stor vægt på, at vi får en forbedret arrondering i landbruget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ophørsstøtte til erhvervsfiskere.

Af fiskeriministeren (Bjørn Westh).
(Fremsat 13/10 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Henning Gjellerod (S):**

Det havde unægtelig været mere interessant, hvis vi i dag havde skullet behandle et lovforslag om støtte til unge, der ønskede at etablere sig som erhvervsfiskere.

Nu handler det imidlertid om støtte til op-hør for erhvervsfiskere over 55 år, der dels har drevet erhvervsfiskeri i de foregående ti år, dels har været beskæftiget i de foregående to år på et fiskerfartøj, der modtager ophørsstøtte. Det drejer sig altså om at give nogle mennesker mulighed for at komme ud af deres erhverv inden det tidspunkt, hvor folk normalt går på pension.

Forslaget har fælles træk med det forslag, lovforslag nr. L 26, der allerede er behandlet i dag. Der er dog ikke EF-refusion på ordningen; det er altså en rent national ordning.

Forslaget er fremkommet, fordi man i fiskeriets organisationer ønskede at få en ordning lig ophørsordningen for jordbrugere. Det indgik som en del af den aftale mellem fiskeriministeren og fiskeriets organisationer, der blev indgået den 13. april i år.

Det er nødvendigt at reducere kapaciteten i den danske fiskerflåde; det er nødvendigt for at skabe en rimelig indtjening for den enkelte fisker under hensyn til den avancerede teknologi, der anvendes i moderne fiskeri.

Derfor finder vi i Socialdemokratiet, at det er fornuftigt, at ældre fiskere på denne måde kan komme ud af deres erhverv og på sigt give plads for unge. På den måde kan vi være med til at sikre kontinuiteten i erhvervet.

Vi ser frem til en hurtig og saglig udvalgsbehandling.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Da den konservative ordfører, der i dette tilfælde er hr. Kirkegaard, desværre ikke kan være til stede, har jeg til opgave på hans vegne at meddele, at Det Konservative Folkeparti kan støtte forslaget.

Forslaget er næsten identisk med det tilsvarende om ophørsstøtte for landmænd, og fiskerne er for øjeblikket desværre udsat for strukturtilpasningsproblemer, der til fulde er at ligne med landmændenes problemer. Derfor kan vi støtte forslaget.

Tørnæs (V):

Også vi er tilfredse med, at regeringen har fremsat forslag om en ophørsstøtteordning for erhvervsfiskere. Der er ingen tvivl om, at fiskeriet for så vidt er i endnu større vanskeligheder end dem, vi aktuelt er vidne til i landbruget.

Der er en del spørgsmål også til det, vi gerne vil stille i udvalget. Det gælder specielt § 2, hvor det under pkt. 3 hedder, at man skal have været beskæftiget de to foregående år på et fiskerfartøj, der modtager ophørsstøtte. Man kan måske sige, at en fisker sagtens kan komme i vanskeligheder og have behov for at kunne komme ud af erhvervet, uden at han absolut skal have været beskæftiget to år på et fartøj, der modtager ophørsstøtte. Men det er muligt, at der er en god forklaring på det, og det vil vi se på i udvalget.

Men som sagt er fiskeriets vilkår ekstremt dårlige. Priserne er dårlige, og fangstmulighe-